

Integrationsutbildning för vuxna, enkätsvar 2019

Nedan är en sammanställning av enkätsvaren från de utbildningsenheter som handhar viss svensk integrationsutbildning för vuxna. De svarande verkar inom Folkhälsan Utbildning Ab, Grankulla medborgarinstitut, Helsingfors arbis och Yrkesinstitutet Practicum.

Nuvarande integrationsverksamhet

Så långt som möjligt är frågorna till vuxenutbildningen samma som frågorna till de som handhar småbarnsfostran och den grundläggande utbildningen. Det första frågebatteriet behandlar nuvarande integrationsverksamhet.

1. Hur definieras invandrare i er organisation?

- Vi anser att det är svårt att entydigt definiera begreppet invandrare. En definition är alla personer som är folkbokförda i Finland och som är antingen utrikes födda eller utländska medborgare.
- Född utomlands
- person med utländsk bakgrund som vill bo och leva i Finland.
- som studeranden
- Vi har ingen egen definition

2. Hur beaktas invandrare i er organisations verksamhetsplanering?

- Särskilt i Norrvala har vi skilda program för nyanlända invandrare, varefter de oftast fortsätter på våra övriga kurser.
- I organisationen finns ett integrationsteam bestående av språklärare, lärare i samhällsämnen, studiehandledare, yrkesvägledare, sakkunnig stödperson från sektorn för fostran och utbildning. Vi erbjuder olika integrationsprogram med egen läroplan som följer den nationella läroplanen. Informationen om det vi erbjuder finns på flera språk.
- Vi erbjuder Valma samt språkundervisning för de studerande som är i behov av det
- Gratis kurser i finska och svenska, yoga och gympa på engelska
- stöd vid behov

Verksamheten riktad till invandrare varierar starkt mellan organisationerna och det är också antalet personer med annat modersmål som årligen deltar är allt från 5 till hundratals personer.

Finns det behov för att utveckla informationen om svenska integrationsmöjligheter? Ifall ja, vad borde göras för att förbättra synligheten?

- Absolut. Det kunde gärna finnas en informationsenhet för detta ändamål.

- Mer beröringspunkter med finska aktörer behövs. Stöd för Integration är ett bra exempel på en fungerande kanal.
- Absolut! Vi har möjlighet att erbjuda Valma utbildning för flera än vi nu har antagna
- För att det skall löna sig att integrera en vuxen på svenska i huvudstadsregionen, så måste kommande arbetsplats vara säkrad innan integrationen börjar
- tror inte det

På Luckan erfar vi, både utgående från den information kunderna gett som även TE-byråns personal, att det kan vara svårt att hitta svensk integrationsutbildning.

Utbildningsenheterna använder många informationskanaler för att nå ut med sin information, såsom: Kommunens/stadens informationskanaler, webbsajt, broschyr, Finnishcourses.fi, Arbis hemsida/Ilmonet, social medier, InfoFinland.fi, direkt marknadsföring via samarbetspartners, e-post, flyers, Arbis kurskatalog, hemsidan, Studieinfo.fi, Wilma, e-post, dialog. Men en gemensam plattform som både som är intresserade av svensk integration och professionella ser ut att sakna en gemensam plattform. En svarande anser att "För att det skall löna sig att integrera en vuxen på svenska i huvudstadsregionen, så måste kommande arbetsplats vara säkrad innan integrationen börjar."

3. Vad erbjuder ni för utbildning för invandrare som vill lära sig svenska?

- Alla de linjer vi har i skolan
- "För tillfället ingen i Solvalla. På Norrvalla i Vörå finns tre linjer inom invandrarundervisningen och helheten "Språkakademin" och sedan 2012 när språkundervisning på svenska för invandrare startade, så har verksamheten växt ordentligt.
- integrationsprogram och -kurser med olika möjligheter och på olika nivåer. Alla Arbiskurser är öppna för invandrare.
- Valma
- Gratis kurser i svenska

4. Vad erbjuder ni för stöd för invandrare som studerar i ett svenskspråkigt utbildningsprogram t.ex. för att bli frisör/socionom/ekonom?

- Vi utbildar främst idrottsledare. Vi har inget skilt stöd.
- stöd, extra språk
- Samma stöd som alla våra studerande är berättigade till samt språkligt stöd vid behov.

Två av respondenterna svarade att studerande med invandrarbakgrund får extra språkstöd. Utgående från svaren får man den uppfattningen att man inte funderat på ifall studerande

med annan bakgrund kanske behöver extra stöd. Det kan också vara så att man erbjuder alla studerande det stöd hen behöver.

5. Vilken nivå i svenska behöver man för att kunna söka in till era utbildningar?

- A2 till Valma, B1 till grundexamen
- Grundläggande färdigheter.
- Man behöver inga förkunskaper men de studerande nivåtestas för att placeras på rätt nivå.
- för svag

Eftersom utbildningarna är olika med olika mål; andra stadiets utbildningar, integrationsutbildningar och fria språkkurser, så har de också varierande språkrav. En av svarande uppger att kraven är för låga.

6. Vilka utmaningar finns det för att uppnå dessa målsättningar?

- Språket är naturligtvis en utmaning för en invandrare.
- För dem som inte har svenskspråkig familjemedlem finns få möjligheter att träna svenskan på fritiden.
- Av resursmässiga skäl har vi inte möjligheter att erbjuda fortlöpande nybörjarkurser och kurser med olika takt (typ studieväg 1-3 i Sverige), vilket skulle behövas. Att elevunderlaget är litet och varierande är också utmanande. Grupperna blir otroligt heterogena vilket kan skapa konflikter. Vi saknar kurator och psykolog hos oss, vilket vi skulle behöva eftersom många av våra studerande har trauman eller andra mentala utmaningar som försvårar inläringen.
- svaga kunskaper i svenska, och svår skriftlig förståelse
- Valma: stor utmaning med så heterogen grupp

De främsta utmaningarna är språkinläringen i praktiken, att grupperna är heterogena och elevunderlaget litet.

Det poängterades också att det skulle vara viktigt att fortlöpande kunna erbjuda nybörjarkurser.

Då den svenska integrationsutbildningen sker i form av frivilliga studier har inte eleverna rätt till kurator och psykolog, som lärarna påpekar att skulle vara viktigt för dem. Integrationsutbildningen på finska genomförs i regel som arbetskraftsutbildning enligt vad som föreskrivs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Integrationsutbildning kan också ordnas i form av frivilliga studier, såsom de flesta svenska utbildningar i dagsläget ordnas.

För att komma åt utmaningarna skulle det enligt respondenterna behövas mera resurser och mera samarbete, både med svenska och finska aktörer. Även bättre information om

svenska integrationsvägar. Det borde finnas mer grundutbildning i svenska och det är viktigt att bygga upp individuella studievägar för samtliga studerande.

Alla de instanser som har hand om integrationsutbildning eller andra stadiets utbildning uppger att de stöder studeranden i att få sysselsättning. På Norrvalla jobbar de med ett program som heter Jobbakademin. De övriga uppger att de ordnar praktik på arbetsplatser och yrkes- och arbetshandledning samt samarbetar med potentiella arbetsgivare. Samarbetet går ut på att utbildningsanordnaren kontaktar arbetsgivaren och erbjuder praktikanter.

Respondenterna skulle gärna se flera och olika sorts arbetsgivare samt arbetsgivare som kan ge ändamålsenlig handledning åt studerande. För att underlätta övergången från utbildning till arbetsliv skulle det vara bra med mera kunskap om och intresse för invandrare bland arbetsgivarna, samt praktik och mentorskap på arbetsplatserna. De poängterade att det är viktigt att öka studerandes självkänsla, språk- och samhällskunskap.

I svaren framkommer det att de gärna ser att tredje sektorns organisationer, vid övergångsskeden, kunde hjälpa till med praktik, mentorskap och handledning. Hjälpa till med att hitta arbetsplatser och själva erbjuda praktik eller korttidsjobb. De skulle gärna se tredje sektorn som en stödjande organisation.

Följande organisationer nämnde utbildningsanordnarna att de samarbetar med. kommuner, andra utbildningsenheter såsom Helsingfors Arbis, Yrkeshögskolan Arcada, Yrkesinstitutet Practicum, Borgå folkakademi Akan, samt föreningarna Marthaförbundet, Folkhälsan, Grani Närhjälp, Luckan, och Kvinnliga Akademiker i Helsingfors rf.

Kaikukortet är ett exempel på ett bra samarbete. *Kultur för alla* koordinerar Kaikukortet och både Esbo och Grankulla är med i projektet. Med kortet kan studerande få gratis inträdesbiljetter till exempel till festivaler, teatrar eller konserter samt delta i kurser vid medborgarinstitutet. Kortet är personligt och kostnadsfritt.

20. Vilka utmaningar kan det finnas i samarbetet med tredje sektorn?

- Kontinuitet och tillgänglighet
- Många aktörer gör samma sak och överlappar varandras verksamhet bland annat på grund av att de ekonomiska förutsättningarna är olika. Det här är ett slöseri med resurser. En större öppenhet och mindre konkurrens behövs så att all fokus kan sättas på målgruppen.
- ombyte av förtroendevalda, frivillig
- Att känna till vad alla aktörer gör och vid vilket skede

21. Hur kan integrationssamarbetet mellan tredje sektorn och er organisation utvecklas?

- Med en anställd koordinator mellan parterna
- Öppen kommunikation, gemensamma projekt och mindre äganderättskänsla.
- Fortsätta rundabordsdiskussioner och sektorsövergripande nätverk

Respondenterna upplever att det finns vissa utmaningar i samarbete med tredje sektorn, varav kontinuiteten och information om de olika aktörerna och vad de arbetar med. De efterlyste en anställd koordinator mellan parterna, sektoröverskridande samarbete och rundabordsdiskussioner.

22. Vad tycker du att är det potentiella mervärdet av att integreras på svenska?

- Kulturell rikedom
- Svenskspråkig personal saknas inom sjukvården
- Svenskan är lättare som språk. Sammanhangen är mindre och det finns möjligheter till skräddarsydda lösningar. Stärker det svenska språkets ställning i Finland och ökar mångfalden i de annars så homogena svenska skolorna.
- språket kan ofta vara relaterade (nordiska språk, holländska mm)
- Lättare att lära sig svenska, kulturell mångfald i svenskfinland, stort behov av arbetstagare

Respondenterna ser ett mervärde i att integreras på svenska. I sitt arbete träffar de personer som valt denna integrationsväg och de arbetar för att studerandes svenska integration skall bli så bra som möjligt. I svaren framkommer tankar kring kulturell mångfald eller rikedom, att det är lättare att lära sig svenska, Det kan vara lättare att bygga upp skräddarsydda lösningar i Svenskfinland samt att det behövs mera svenskkunnig personal inom bl.a. sjukvården. En svensk integration kan också stärka det svenska språkets ställning i Finland och öka mångfalden i de annars så homogena svenska skolorna.

23. Vilka utbildningar saknas i den svenska integrationsvägen? Vilken aktör anser du att skulle vara lämplig för att skapa den?

- Grundläggande utbildning för vuxna invandrare saknas, kort arbetskraftspolitiska utbildningar som leder till ett yrke t.ex. busschaufför saknas. Mångfalden av utbildningsmöjligheter saknas.
- Klara servicerelaterade yrken (gårdskar, städare, mm) jobbar ofta utan utbildning
- grundskola för vuxna. Grundläggande utbildningen

I enkäten frågades vilka utbildningar som saknas i den svenska integrationsvägen. Två påpekade att den grundläggande utbildningen saknas, samt att det saknas utbildningar till klara servicerelaterade yrken (gårdskar, städare, mm)

24. Vad bör göras först för att integration på svenska skall vara ett reellt och smidigt alternativ?

- Marknadsföring och klara kanaler till samhälle och arbetsliv

- Den kommunala sjukvården borde förbinda sig till att anställa de som integreras på svenska.
- Informationen om alternativen på svenska borde befastas hos myndigheterna. Efter det är samarbetet och kommunikationen mellan de befintliga aktörerna förbättras och ses över.
- Språkkunskaperna bör bättras
- Att sprida information om möjligheten till svensk integration samt att se till att det finns en hel integrationsväg på svenska, allt från daghem, utbildning till arbetslivet.

För att den svenska integrationsvägen skall vara ett reellt och smidigt alternativ behövs marknadsföring och information, klara och tydliga integrationsvägar , kanaler till samhälle och arbetsliv, samt att den kommunala sjukvården förbinder sig till att anställa de som integrerats på svenska. Det betonades att det behövs bättre språkkunskaper.

25. Hur ser din vision för den svenska integrationen ut?

- Marknadsföring och klara kanaler till samhälle och arbetsliv
- Att varje invandrare kan skapa en tillvaro där hen mår bra, får arbete eller studieplats (som hen vill ha) och har en jämlik chans att skapa en dräglig framtid i Finland där hen känner sig ingå ett sammanhang och är del av samhället.
- lättast är den säkert i svenska regioner, där svenskan en del av vardagen
- Att vi i framtiden skall kunna erbjuda ändamålsenligt stöd för alla våra studerande

Visionen för den svenska integrationen kan sammanfattas med svaret: "Att varje invandrare kan skapa en tillvaro där hen mår bra, får arbete eller studieplats (som hen vill ha) och har en jämlik chans att skapa en dräglig framtid i Finland där hen känner sig ingå ett sammanhang och är del av samhället."

-